

GÉFIN GYULA EMLÉKVERSENY
2013-2014.

FELADATLAP 1.

Kedves Diákok, kedves Kollégák!

A Géfin Gyula emlékverseny három feladatlapja három, némileg eltérő tematika köré fog csoportosulni. A köztük lévő kapcsolatot Géfin Gyula személye jelenti, mivel mindegyik a Szombathelyi Egyházmegye történetének azon szegletével foglalkozik, amelyek Géfin Gyula számára is különös jelentőséggel bírtak.

A feladatlapok témakörei a következők:

- I. Alapfogalmak az egyháztörténet tanulásához. Szily János püspöksége.
- II. Az egyházmegye emblematikus épületei: Püspöki Palota, Székesegyház, Szeminárium
- III. Géfin Gyula és kortársai: Mikes János, Pehm József, Székely László, Szendi László

Az első feladatlap postára adási határideje: **2013. december 1.**

Jó munkát kívánnak:

A Szerkesztők

Szombathely, 2013. október 21.

Mi a tisztsége?

Az alábbiakban egyházi méltóságokat írtunk körül. A feladatod az, hogy a pontozott vonalra írd rá a körülírt fogalom nevét!

- a) Ez az egyházi méltóság, mint Krisztus egyházának látható feje, Krisztus akarata szerint legfőbb, teljes, egyetemes és közvetlen joghatóságot gyakorol az Anyaszentegyház minden része és minden tagja felett, az összes hit- és erkölcsi, továbbá fegyelmi és egyházkormányzati ügyekben. (218. kánon)

.....

- b) E pozíciót viselő személynek, saját egyházmegyéjében – a kánonok és az isteni jog által némileg korlátozott a szuverenitása – lelki és amellet teljes egyházkormányzati hatalma van.

.....

- c) E méltóság viselője a magyar katolikus egyházi hierarchia élén áll. Legősibb joga a magyar király megkoronázása és fölkenése. Esztergom vármegye örökös főispánja. 1714 óta „római szent birodalmi herceg”.

.....

- d) Az egyes egyházmegyéek történetileg kialakult tradíciók szerint tartományokba tartoznak. E tartomány élén áll a szóban forgó méltóság viselője, egy adott főegyházmegye főpásztora, idegenszóval metropolita.

.....

e) A káptalan élén álló személy, gyakran fölszentelt, vagy választott püspök.

.....

f) Középszintű egyházmegyei hatóság. A megyésfőpásztor régen az ide kinevezett személy segítségével irányította egyházmegyéjét. Számuk az egyházmegye nagyságától és tradícióitól függően változó. Ő érintkezik közvetlenül a lelkészkedő papsággal, ő felelős a főpásztor rendeleteinek végrehajtásáért. A hozzá tartozó plébániák papjait időnként értekezletre (papi corona) hívja össze.

.....

g) E méltóság viselőjének joga van a részt vennie a pápaválasztó gyűléseken, a konklávéban. Választó és bizonyos kor alatt választható személy.

.....

/7

II. Magyarázd meg a fogalmat!

a) Canonica visitatio:

b) Főkegyúri jog:

c) Káptalan:

d) Felvilágosult abszolutizmus:

IV. Ki az uralkodó?

Az alábbi állítások Szily János korának uralkodóira vonatkoznak. A szövegrész mellé írd be, hogy Mária Teréziára, II. József-re, II. Lipótra, vagy I. Ferenc-re igaz-e az állítás.

- a) 1765 óta volt birodalma császára, de ekkor még az osztrák és a magyar ügyekbe való közvetlen beleszólás nélkül.

.....

- b) Mint volt toscanai nagyherceg került a magyar trónra. Hatalomra kerülését követően három hónappal eltörölte az elődje által alapított úgynevezett generális szemináriumokat, mivel túlságosan költséges és céltévesztett intézményeknek tartotta.

.....

- c) A napóleoni háborúk költségeit a király részben a főpapság önkéntes adományaiból kívánta fedezni, s mikor a magyar papság 1794-ben csak ötvenezer forintot ajánlott fel pénzben és terményben a király mérhetetlenül felbőszült, s az államtanács javaslatára elhatározta, hogy a megürült püspökségeket hosszabb ideig nem fogja betölteni, s azok jövedelmeit az államkincstárba utalja. Emiatt késett valószínűleg Herzan Ferenc kinevezése is.

.....

- d) VI. Pius pápa hiába próbálta rávenni a császárt egyházellenes rendeleteinek visszavonására és további terveinek elejtésére. 1782 telén ezért elhatározta, hogy személyesen keresi fel az uralkodót. A pápa ekkor személyesen fogadta Szily püspököt, akit emiatt Bécsből kitiltottak.

.....